

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๐๘.๔/๘๐๗๐ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยกระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองได้รับการร้องเรียนจากนายพิเชษฐ สิริสวัสด์ ว่า คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ และที่ประชุมมีมติให้ปรับโครงสร้างการบริหารงานของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยโดยให้ถอดถอนทุกตำแหน่ง ยกเว้นตำแหน่งประธานกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ นายพิเชษฐ สิริสวัสด์ ผู้ร้องเรียนเห็นว่า มติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (เสียงข้างมาก) เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะ (๑) ข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ ถูกยกเลิกตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงไม่สามารถใช้บังคับได้ และ (๒) เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นเรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๕๖ เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งวางหลักไว้กรณีการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่กรรมการเลือกกันเองตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้น เมื่อมิได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งไว้เป็นพิเศษ จึงมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี นอกจากจะพ้นจากความเป็นกรรมการอิสลาม หรือลาออกจากตำแหน่งไปเอง การที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยออกระเบียบมากำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง เป็นการสร้างหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่นอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่อาจบังคับได้ ดังนั้น เมื่อเทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าว มติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจึงเป็นโมฆะเสียเปล่ามาตั้งแต่ต้น นายพิเชษฐ สิริสวัสด์ ผู้ร้องเรียนขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายแจ้งให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทราบการกระทำผิดกฎหมายและหากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ขอให้พิจารณาข้อหาหรือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแจ้งข้อเท็จจริงว่า คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ยกเลิกการดำรงตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทุกตำแหน่ง ยกเว้นตำแหน่งประธานกรรมการ และได้เลือกกรรมการให้ดำรงตำแหน่งใหม่

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๕๙ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จึงทำให้นายพิเชษฐ สิริสวัสด พ้นจากตำแหน่งเลขาธิการ และมีพลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่ เป็นเลขาธิการแทน การมีมติเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว เป็นเพราะคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยต้องการปรับปรุงการบริหารงานของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย การมีมติได้อธิบายปฏิบัติเช่นเดียวกับที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเคยมีมติเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการมาหลายครั้ง เช่น การประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ เป็นต้น และการประชุมของคณะกรรมการไม่ได้นำข้อบังคับการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ มาใช้บังคับ แต่ใช้หลักการประชุมทั่วไป และเป็นอำนาจของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยที่จะกระทำได้ โดยไม่ต้องรอให้ผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งก่อนโดยเทียบเคียงกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๓๒/๒๕๓๕ เรื่อง การแต่งตั้งกรรมการสภาการพยาบาล สำหรับกรณีการร้องเรียนที่ผู้ร้องอ้างความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๔๖ เห็นว่า การมีมติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นเรื่องการบริหารงานทั่วไปมิใช่การปฏิบัติตามประเด็นเดียวกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงไม่ใช่วิธีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือขัดแย้งกับความเห็นดังกล่าวแต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยขอให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นในกรณีดังกล่าว โดยได้กำหนดประเด็นการพิจารณาเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจตามกฎหมายที่จะพิจารณาการร้องเรียนได้หรือไม่ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง ซึ่งความหมายของการมีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น ก็เพื่อที่จะให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ประโยชน์ในการที่มีบทบัญญัติเรื่องผู้รักษาการตามกฎหมาย เพื่อให้มีรัฐมนตรีเจ้าของเรื่องแน่นอนซึ่งถ้าจะไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้รักษาการตามกฎหมายแล้ว ก็ยากที่จะทราบได้ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดจะเป็นผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น เช่น การเตรียมร่างพระราชกฤษฎีกา ตระเตรียมงบประมาณ สั่งงานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ และวางระเบียบปฏิบัติเป็นรายละเอียด ตลอดจนการกำหนดแบบพิธีและแบบฟอร์ม และการติดต่อกับราษฎรผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายครบคณะ) ตามเรื่องเสร็จที่ ๑๓๘/๒๕๔๗ เรื่อง ผู้รักษาการตามกฎหมาย แต่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ได้กำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการพิจารณาอุทธรณ์การดำเนินการของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแต่อย่างใด แต่รัฐมนตรีผู้รักษาการอาจรับเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องราวร้องเรียนทั่วไปก็ได้ เมื่อรัฐมนตรีผู้รักษาการมีความเห็นเป็นประการใดแล้วคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย จะเห็นด้วยกับความเห็นของรัฐมนตรีผู้รักษาการหรือไม่ ก็เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

ประเด็นที่สอง ข้อบังคับการประชุมคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ (ฮ.ศ. ๑๔๐๒) มีผลบังคับใช้หรือไม่ คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย เห็นว่า ข้อบังคับการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ (ฮ.ศ. ๑๔๐๒) ออกมาใช้บังคับ โดยมีการยกเลิกข้อบังคับการประชุมและการปรึกษาของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๒ (ฮ.ศ. ๑๓๖๘) โดยไม่ได้อ้างบทอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งเป็นการออกข้อบังคับมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยที่มีวาระการดำรงตำแหน่งในขณะออกข้อบังคับการประชุมฯ นั้น ซึ่งโดยหลักการแล้ว เมื่อคณะกรรมการชุดใดเป็นผู้ออกข้อบังคับ เมื่อคณะกรรมการชุดนั้นพ้นจากตำแหน่งข้อบังคับดังกล่าวก็เป็นอันยกเลิก เว้นแต่คณะกรรมการชุดใหม่ได้นำข้อบังคับฉบับนั้นมาใช้จะถือว่าเป็นการให้สัตยาบันในการนำข้อบังคับนั้นมาใช้บังคับในการประชุมคณะกรรมการต่อไปได้ในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐

ประเด็นที่สาม กรณีการร้องเรียนว่ามติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ขอบด้วยกฎหมายหรือไม่ คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็นโดยมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย คือ

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย จุฬาราชมนตรี เป็นประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และความในวรรคสามของมาตราเดียวกันนี้ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น จึงย่อมหมายความว่าคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยผู้ได้รับการเลือกกันเองจะต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ และสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสรีจที่ ๕๓๓/๒๕๔๖ เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด การที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ ให้ยกเลิกการดำรงตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยตามโครงสร้างของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทุกตำแหน่ง ยกเว้นตำแหน่งประธานกรรมการ และได้แต่งตั้งกรรมการให้ดำรงตำแหน่งขึ้นใหม่จึงไม่น่าจะชอบตามหลักการที่ให้กรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเอง เช่น กรณีกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเองเพื่อเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๒๓๑ (๖) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า มาตรา ๑๖ วรรคสาม ได้บัญญัติให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น เห็นได้ว่าคณะกรรมการที่ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแล้วไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดเวลาการดำรงตำแหน่งไว้ คณะกรรมการจึงสามารถมีมติที่จะถอดถอนเปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งดังกล่าวและคัดเลือกกันเองใหม่ได้ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓ จึงมีมติให้ยกเลิกการดำรงตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่ง

ประเทศไทย ตามโครงสร้างของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทุกตำแหน่ง ยกเว้น ตำแหน่งประธานกรรมการ ประกอบกับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้เคยมีมติเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการมาหลายครั้งแล้ว เช่น ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ และครั้งที่ ๘/๒๕๕๓ ซึ่งคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ถือปฏิบัติโดยใช้มติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการฯ มาโดยตลอด จนเป็นประเพณีปฏิบัติ ดังนั้น คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย จึงสามารถดำเนินการตามแนวทางที่เคยปฏิบัติมาได้ไม่ขัดกับกฎหมายแต่อย่างใด

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า กรณีการมีมติของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เป็นประเด็นข้อกฎหมายที่สำคัญมีผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ จากกรณีดังกล่าวความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย มีความเห็นเป็นสองฝ่าย กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือว่า มติคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และความเห็นของคณะกรรมการร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นเป็นสองฝ่ายนั้น ฝ่ายใดเป็นแนวทางถูกต้อง หากคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้ว กระทรวงมหาดไทยจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) และผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแล้ว เห็นว่า ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยประสงค์จะหารือนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่า คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ได้รับเลือกตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่

ในประเด็นปัญหาดังกล่าว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้มีคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทน

^๑มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย” ประกอบด้วยจุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และจากกรรมการอื่นซึ่งคัดเลือกโดยจุฬาราชมนตรีมีจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ถ้ามีเศษให้ปัดทิ้ง การคัดเลือกผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และการคัดเลือกกรรมการอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยตนเองเป็นรองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด โดยมาตรา ๑๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามฯ ได้บัญญัติให้กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนี้มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี เว้นแต่มีเหตุให้ต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามมาตรา ๒๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามฯ แต่ตำแหน่งรองประธานกรรมการ เลขานุการ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นที่มาตรา ๑๖ วรรคสาม^๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเลือกกรรมการด้วยกันเอง ตำแหน่งกรรมการที่เลือกกันเองนี้ เป็นตำแหน่งที่กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานในกิจการของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นการเฉพาะ ดังนั้น การกำหนดตำแหน่งและการเลือกกรรมการให้ดำรงตำแหน่งเหล่านี้จึงเป็นอำนาจของคณะกรรมการโดยแท้ที่จะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมเพื่อประโยชน์แก่กิจการของคณะกรรมการและองค์กร อันเป็นลักษณะของการบริหารจัดการกิจการภายในโดยทั่วไปขององค์กรแต่ละองค์กร การใช้อำนาจของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยในการเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม จึงเป็นไปตามหลักการบริหารงานทั่วไปเพื่อให้การดำเนินกิจการของคณะกรรมการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งในทางปฏิบัติที่ผ่านมาคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยก็ได้เคยปรับเปลี่ยนตำแหน่งกรรมการดังกล่าวมาแล้ว

ดังนั้น เมื่อกฎหมายมิได้กำหนดเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของกรรมการที่ได้เลือกกันเองดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจึงมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งของกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยผู้ซึ่งได้รับเลือกตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม และเลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ขึ้นใหม่ได้

อนึ่ง สำหรับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๓๓/๒๕๔๖^๕ ที่อ้างถึงนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) มีความเห็นว่า คำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๑๘ (๕)^๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามฯ ว่ามีอำนาจในการออกระเบียบ

^๒มาตรา ๑๙ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๙ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๖๑ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๖มาตรา ๑๘ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ออกระเบียบวิธีการดำเนินงานและควบคุมดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

ฯลฯ

ฯลฯ

เพื่อกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดผู้ได้รับเลือกตามมาตรา ๒๓^๗ วรรคสาม คราวละ ๓ ปี ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นว่า การออกระเบียบดังกล่าว เป็นการสร้างหลักเกณฑ์เพิ่มเติมขึ้นใหม่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ระเบียบในส่วนดังกล่าวจึงไม่อาจใช้บังคับได้ คำวินิจฉัยดังกล่าวมีประเด็นข้อกฎหมายต่างกับกรณีข้อหาหรือของกระทรวงมหาดไทยในครั้งนี้ ซึ่งมีใช่ประเด็นการกำหนดวาระของคณะกรรมการที่เลือกกันเองเพิ่มเติมขึ้นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หากแต่เป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ของกรรมการที่เลือกกันเอง เพื่อประโยชน์แก่การบริหารจัดการกิจการภายในของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเท่านั้น

(นายอัชพร จารูจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๔

^๗ มาตรา ๒๓ จังหวัดใดมีราษฎรนับถือศาสนาอิสลามและมีมัสยิดตามมาตรา ๑๓ ไม่น้อยกว่าสามมัสยิด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกาศให้จังหวัดนั้นมีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน

การคัดเลือกกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้อิหม่ามประจำมัสยิดในจังหวัดนั้นเป็นผู้คัดเลือก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการและตำแหน่งอื่นตามความจำเป็น

ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา